

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

A STUDY ON FACTORS EFFECTED SELF-DISCIPLINE BEHAVIOR
OF STUDENTS : A CASE STUDY OF PRIMARY SCHOOL

STUDENTS OF BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION SCHOOLS

โดย
นางสาวจิราพร อรุณพุดทรัพย์

HCULIB

3 0001 00039135 1

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2541

วิทยานิพนธ์ การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร

A Study on Factors Effectuated Self-Discipline Behavior of Students :

A Case Study of Primary School Students of Bangkok Metropolitan
Administration Schools

ชื่อนักศึกษา นางสาวจิราพร อรุณพูลทรัพย์

รหัสประจำตัว 389004

สาขาวิชา การจัดการโรงเรียนสาธิตแห่งกรม

ปีการศึกษา 2540

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาปัจจัยการอบรมเลี้ยงดู
การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียนและการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน 2) ศึกษาความแตกต่างของปัจจัยต่าง ๆ ระหว่าง
นักเรียนที่มีวินัยในตนเองสูงและต่ำ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อพฤติกรรมการมีวินัย
ในตนเองของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร ที่ตั้งอยู่ในเขตบางซื่อ บางกะปิ และจอมทอง รวม 9 โรงเรียน จำนวน 365
คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบวัดความคิดเห็นมี 5 ตอน 1) แบบสอบถาม
ข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลที่เป็นตัวแปรควบคุม 2) แบบวัดแบบแผนการอบรมเลี้ยงดู 3) แบบ
วัดระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม 4) แบบวัดระดับกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน
5) แบบวัดความมีวินัยในตนเอง เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/PC+ เพื่อศึกษาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณและวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 11 - 12 ปี สถานภาพครอบครัวสมบูรณ์บิดามารดาอยู่ร่วมกัน บิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้าง และการศึกษาบิดามารดาเพียงชั้นประถมศึกษา อาชีพบิดามารดาและระดับการศึกษาของบิดามารดากับขนาดของโรงเรียนมีความสำคัญกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แบบแผนการอบรมเลี้ยงดู เด็กนักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็วเด็กหญิงจะได้รับการฝึกให้พึ่งตนเองเร็วและถูกควบคุมมากกว่าเด็กชาย แต่จะถูกกลบโหมทางจิตน้อยกว่าเด็กชาย ส่วนการเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ เด็กหญิงและเด็กชายได้รับจากครอบครัวไม่ต่างกัน

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม เด็กนักเรียนมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูงกว่าการกระทำ เพื่อค้ำจุนรางวัลและเกิชอบอยู่ในระดับกระทำเพราะทำตามผู้อื่นทำหรือเห็นว่าเป็นที่ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากเทียบกันเฉลี่ย เด็กหญิงใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กชาย

การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน กิจกรรมการรักษามารยาทจัดมากที่สุด การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โรงเรียนขนาดกลางมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียนมากที่สุด

พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน พฤติกรรมที่พบมากที่สุด คือ การยอมรับการกระทำของตน พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กนักเรียนระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนที่มีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองสูงที่สุด

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระเกือบทั้งหมดมีผลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ได้แก่ แบบแผนการอบรมเลี้ยงดู การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน และปัจจัยชีวสังคม ได้แก่ อาชีพ การศึกษามารดา และขนาดของโรงเรียน

เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลสูงสุด โดยวิธีการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน คือ 1) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน 2) โรงเรียนขนาดกลาง 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน 4) การศึกษาของบิดา 5) มารดาอาชีพรับจ้าง 6) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม 7) บิดาอาชีพรับราชการ เมื่อนำปัจจัยข้อมูลเฉพาะบิดาวิเคราะห์ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนและปัจจัยข้อมูลเฉพาะมารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็วมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบประเด็นที่พิจารณาเป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1) สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ควรจัดโครงการเสริมสร้างระเบียบวินัยในโรงเรียนทุกแห่ง เน้นให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าแท้ของการมีวินัยในตนเอง และจัดการอบรมผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับแบบแผนการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมการสร้างวินัยในตนเอง

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ควรร่วมกันรณรงค์ทุกรูปแบบในเรื่องการเลี้ยงดูเด็ก และการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กมีพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง

3) การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ในกลุ่มตัวอย่างอื่น และใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

Thesis Title A Study on Factors Effected Self-Discipline Behavior of Students :
 A Case Study of Primary School Students of Bangkok Metropolitan
 Administration Schools

By Miss Jiraporn Arunpoonsab

Identification No. 389004

Degree Master of Social Work (M.S.W.)

Major Social Welfare Project Management

Academic Year 1997

ABSTRACT

This research aims to study the influence of child rearing types, the use of moral reasoning and school activities to self-discipline behavior of primary school students in Bangkok Metropolitan Administration Schools. Samples are 365 Pathom Suksa 6 (grade 6) students, studying in 9 Schools located in Bang Sue, Bangkok and Jomthong districts for 1997 academic year. The questionnaire consists of 5 parts (1) questions on personal data, (2) child rearing practice test, (3) moral reasoning test, (4) questions on school activities, and (5) self-discipline test.

Data analysis was done by SPSS/PC+ computer programs. Analised data was presented in percentage, mean, standard deviation, oneway analysis of variance, correlation coefficient and regression analysis (stepwise).

The analysis revealed that the majority of the students aged between 11-12 years old, living with parents who were mainly labourers with primary educational level. The occupation, educational level, and the size of schools were statistically correlated.

With respect to the child rearing practice, students were mostly brought up by way of quick self-reliance. Girls were trained to have quicker self-reliance and controlled more strictly compared to boys. However, girls tended to receive less psychological punishment than boys. With respect to loved support and using reason rather than temper, it was statistically different between boys and girls.

Based on study on moral reasoning, students tended to have reason for action in level higher than action for rewards, closely to the level of reason to act in accordance with one's groups. Girls had higher means of moral reasoning than boys, but there was no statistically difference.

For activities promoting disciplines in schools, activities on social manner were organised most. Difference sizes of schools effected activities promoting disciplines in schools. Medium-size schools had highest level of activities promoting disciplines in schools.

Students' self-discipline behavior which appeared most was self-acceptance. Self-discipline behavior of students varied according to sizes of schools. Students in big schools practiced self-disciplined most.

For assumption testing, independent variables found effected to disciplines of students were child rearing practice, activities promoting disciplines in schools, parent's occupations and educational level and size of school.

By regression analysis (stepwise), it was found that factors influencing self-disciplines in students were : (1) activities promoting disciplines in schools, (2) school size, medium, (3) loved support method of child rearing practice, (4) educational level of father, (5) mothers' occupation, labourer, (6) control method of child rearing practice, and(7) father's occupation, government officials.

When only factors on father were analysed, it is found that using reason rather than temper method of child rearing practice had a significant effect on students' self-disciplines. But when factors on mother were used, it showed that self-reliant method of child rearing practice had high influences on self-disciplined of students.

There are a number of suggestion that should receive further attention after the completion of the study. These include:

1. Disciplinary campaigns should be promoted amongst schools, emphasising an acture value of being highly self-disciplined. At the same time, meetings should be called upon parents concerning the child rearing pratice in promoting self-disciplined.

2. All concerned authorities on child development should jointly promote ways in bringing up children and continue support of having self-disciplined behavior.

3. For future study, it should be taken into consideration of other variables relating to have self-disciplined behavior in other sample groups and qualitative analysis should be applied.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของอาจารย์ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และได้ช่วยเหลือแนะนำด้านการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยความอดทน คอยให้กำลังใจด้วยความเมตตาซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ดร.สุภรัฐ หงษ์มณี และอาจารย์โสภา อ่อนโสมมาส กรุณาเป็นกรรมการที่ปรึกษา ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย พร้อมทั้งอาจารย์ทุกท่าน ณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้

รองศาสตราจารย์นันทา ส.คุมรสุนทร ที่ได้กรุณาเสาะเวลามาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากทบวงมหาวิทยาลัย ท่านได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

ดร.สุวรรณีย์ ยะหะกร ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ท่านได้เสาะเวลาอันมีค่าให้ความรู้ และคอยแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

คุณสุนันท์ สุนทรรัตน์ รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษารุงเทพมหานคร ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วง

ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ทุกโรงเรียน และนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลสำเร็จลุล่วงด้วยดี รวมถึงผู้ไม่ได้กล่าวชื่อนามที่มีส่วนช่วยเหลืองานวิจัยในครั้งนี้อีกมากมาย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นที่ได้เป็นกำลังใจและช่วยเหลือตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานในหน่วยงานทุกท่าน พี่ ๆ น้อง ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือ และคอยให้กำลังใจ

ขอขอบคุณนางอุไรวรรณ อิมละออ ผู้พิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความอดทนยิ่ง ให้สำเร็จได้ด้วยดี

ที่สุดขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ คุณมีชัย (พี่ชาย) คุณพัชรินทร์ (พี่สาว) ที่เป็นผู้งามน้ำใจเอื้ออาทรและให้กำลังใจพร้อมกับสนับสนุนทุนการศึกษาช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้